

Pedagogisch beleid

KDV De Droomengeltjes

Versie Def. 02-11-2020

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kinderdagverblijf De Droomengeltjes (hierna te noemen De Droomengeltjes) welke in 2011 is opgezet door Yasemin Polat-Kepil. Dit beleidsplan is in het najaar van 2020 tot stand gekomen door evaluatie van het toenmalige beleid. Samen met de pedagogische medewerkers is het beleid nader uitgewerkt. Ook hebben betrokken ouders meegelezen en advies gegeven.

Nieuwe pm'ers krijgen een inwerkprogramma aangeboden waarbij het pedagogisch beleidsplan de basis vormt. We verwachten van de pm'ers dat ze het beleid goed kennen en weten hoe en waar ze deze kunnen raadplegen. Het complete beleid ligt ter inzage op kantoor van de locatiemanager. Daarnaast heeft elke groep een groepsmap met alle beleidsstukken die voor pm'ers relevant zijn, waaronder het pedagogisch beleidsplan.

De locatiemanager is samen met de houder verantwoordelijk voor het algehele beleid. Meneer F. Polat, houder en Mevrouw A. Mülders-Beljaars, locatiemanager zijn de eindverantwoordelijke voor dit beleid. We werken met een ouder-informatieboekje waarmee we ouders informeren over ons beleid. Het boekje krijgen de ouders mee tijdens de intake.

Voor de leesbaarheid staat in het pedagogisch beleidsplan ouders, pm'ers, medewerkers en De Droomengeltjes. Met ouders worden ook uiteraard verzorgers bedoeld. Onder pm'ers worden gediplomeerde pedagogische medewerkers verstaan. Met medewerkers worden pm'ers, ondersteunende collega's en de leiding bedoeld. Tevens staat er in het beleidsplan vaak 'hij' en 'zijn' als er over een kind wordt gesproken, hiermee bedoelen we uiteraard zowel meisjes als jongens.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Basisfunctie Kinderdagverblijf	5
1.2	Ontmoetingsfunctie en (sociaal) maatschappelijke functie	5
1.3	Signalerende functie.....	6
1.3.1	Doorverwijzing	6
2.	Pedagogische basisdoelen (Wet Kinderopvang)	7
2.1	Het geven van een gevoel van emotionele veiligheid.	7
2.1.1	De wenperiode (extern)	9
2.1.2	De wenperiode (intern).....	9
2.1.3	De pm'ers	10
2.1.4	Mentor en aken.....	10
2.1.5	Vorbereiding basisschool	10
2.1.5	Overdracht basisschool.....	10
2.2	Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.	12
2.3	Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie	13
2.4	Het geven van een kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken	13
2.4.1	De pm'ers geven het goede voorbeeld	15
3.	De ontwikkeling van kinderen	16
3.1	Vroege Voorschoolse Educatie (VVE) Ben ik in beeld	16
3.2	Het volgen van de ontwikkeling (observatie en registratie)	16
3.3	Stimulering van de intellectuele (cognitieve) ontwikkeling	17
3.4	Stimulering van de taal- en spraakontwikkeling	17
3.5	Stimulering van de zintuiglijke ontwikkeling	19
3.6	Lichamelijke en motorische ontwikkelingsstimulering	19
3.6.1	zindelijkheidstraining	20
3.7	De sociaal emotionele ontwikkeling	20
3.8	De ontwikkeling van de fantasie en creativiteit	20
3.9	De buitenruimte en de ontwikkeling	21
4.	Structuur, regelmaat en herkenning	22
4.1	Dagindeling	22
4.2	Stamgroepen en inrichting	22
4.2.1	Babygroep de Innie Minnies.....	23

4.2.2	Peutergroep Ernies.....	25
4.2.3	Verticale groep De Bertjes, Elmo's en Pino's.	25
4.3	Een tweede stamgroep	29
4.4	Samenvoegen groepen	29
4.5	Activiteiten buiten de stamgroep.....	30
4.6	BKR	30
4.6.1	Afwijken BKR, Drie-uursregeling	30
4.6.2	activiteiten in een grote groep (groter dan 30 kinderen)	30
5.	Verzorging van kinderen	31
5.1	Voeding	31
5.1	Verschoning en toiletronde	31
6.	Personeel en organisatie.....	32
6.1	Stagiaires	32
7.	Ouders	33
7.1	Klachten van ouders	33
7.2	Sluitingsdagen.....	34
7.3	Oudercommissie	34
8.	Plaatsingsbeleid	35
8.1	Extra dagdelen opvang en ruildagen	35
8.2	Voorrang broertjes en zusjes	35

1. Inleiding

De Droomengeltjes streeft er naar een zo huiselijk mogelijk opvang te bieden aan kinderen wiens ouders werken en/of studeren. Onze opvang is een tweede thuis voor kinderen en geeft de mogelijkheid en ruimte voor optimale ontwikkelingskansen. Wij vinden dat een kind dat wordt opgevangen in een vertrouwde en warme thuissfeer zich veilig voelt, waardoor het meer durft en zichzelf kan zijn. En dat is de basis voor optimale ontwikkeling.

Door nauw samen te werken met ouders, beginnend bij een uitgebreide intake en wenperiode, zorgen wij voor voldoende kennis en achtergrondinformatie over het kind. Hiermee kunnen we er vanaf dag één voor het kind zijn. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met de behoeften van ouder en kind en proberen hiermee de overstap van de thuissituatie naar het tweede thuis makkelijker te maken.

De Droomengeltjes biedt haar dagopvang aan op de Lepelaarsingel 15 in Rotterdam Zuid en heeft 51 kindplaatsen en 5 groepen. Voor onze BSO, tevens onze 2^e locatie, hebben we een aparte pedagogisch beleidsplan opgesteld. Via onze website en ouderinformatieboekje informeren we ouders over het algeheel beleid van De Droomengeltjes.

1.1 Basisfunctie Kinderdagverblijf

Bij De Droomengeltjes worden kinderen opgevangen van 0-4 jaar wiens ouders werken en/of studeren. Wij zijn van maandag t/m vrijdag geopend van 07.00 uur tot 18.00 uur. Met uitzondering van nationale feestdagen en eventueel 2 studiedagen per jaar zijn we het gehele jaar geopend. De sluitingsdagen worden aan het begin van het jaar gecommuniceerd met de ouders. *Zie hoofdstuk 8 Plaatsingsbeleid.*

Naast de algemene begeleiding en verzorging van kinderen, bieden we veel ruimte om kinderen (met elkaar) te laten spelen. Want spelen is leren. Kinderen kunnen alleen of met elkaar spelen door middel van vrij en gericht spel. Onze activiteiten bieden we zowel binnen als buiten aan. Onze pm'ers begeleiden de kinderen en zorgen ervoor dat ze zich goed kunnen ontwikkelen conform de pedagogische basisdoelen welke beschreven zijn in hoofdstuk 2. Op ons kinderdagverblijf maken we gebruik van programma-onderdelen van de VVE-methode Puk en Ko. *Zie 3.1 Vroege Voorschoolse Educatie.*

1.2 Ontmoetingsfunctie en (sociaal) maatschappelijke functie

Kinderdagverblijf De Droomengeltjes biedt kinderen de gelegenheid leeftijdsgenoten te ontmoeten en spelenderwijs allerlei vaardigheden op te doen. Ook voor ouders is De Droomengeltjes een belangrijke ontmoetingsplaats. Zij krijgen de gelegenheid om met andere ouders in contact te komen. Ons kinderdagverblijf blijkt in de praktijk voor ouders dus een belangrijke, laagdrempelige buurtvoorziening te zijn en een plek waar zij hun (sociale) netwerk uitbreiden. De Droomengeltjes is voor veel ouders de eerste langdurige relatie die ze aangaan met een maatschappelijke organisatie. De Droomengeltjes brengt mensen met verschillende achtergronden in contact met elkaar.

De Droomengeltjes heeft een breed netwerk in de wijk waar wij gevestigd zijn, Charlois. Zo nemen wij regelmatig deel aan wijkvergaderingen en -ontmoetingen. De houder neemt het initiatief deze bijeenkomsten bij te wonen. Samen met een buurtbewoner, welke actief ondernemend is in de buurt om activiteiten voor het jonge kind en ouders aan te bieden, proberen wij minimaal 2 keer per jaar een buurtactiviteit te organiseren. Deze activiteiten zijn niet alleen voor 'onze' ouders,

maar juist ook voor ouders die in de buurt wonen en jonge kinderen hebben. Deze activiteiten vinden plaats in de hal van onze locatie aan de Lepelaarsingel of bij speeltuinvereniging Charlois.

We organiseren bijvoorbeeld een voorlichtingsontbijt voor moeders in de wijk. Tijdens het ontbijt wordt een opvoedergerichte thema behandeld. Of we organiseren een dans-, sport- of spelactiviteit voor het jonge kind en zijn ouder. Meekijkmiddagen en voorleesochtenden behoren tevens tot de mogelijkheden. Door de activiteiten dichtbij huis en de opvang te organiseren, leren ouders en kinderen hun buurt beter kennen waardoor ze ook sneller participeren in hun wijk. Hiermee bewaken we ook onze visie om de opvang zo huiselijk en vertrouwd mogelijk te houden voor het kind. Samen met ouders en wijkpartners vormen we een betrouwbaar team en versterken we samen de ontwikkelingsmogelijkheden voor de kinderen.

1.3 Signalerende functie

Onze pm'ers observeren de kinderen dagelijks tijdens de diverse programma-onderdelen. Doordat de pm'ers de kinderen goed kennen en weten hoe ze zich doorgaans gedragen, signaleren ze snel bijzonderheden in gedrag en houding. Naast de dagelijkse observaties worden de kinderen ook periodiek geobserveerd en worden de resultaten en bevindingen vastgelegd. Hiermee kunnen we het ontwikkelingsverloop van kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden over een langere tijd observeren en registreren. Indien de situatie dit vereist wordt er gehandeld volgens het protocol opvallend gedrag. De locatiemanager ondersteunt de pm'ers bij het eventuele zorggesprek met ouders. Indien er signalen zijn die kunnen leiden tot vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan wordt – in samenspraak met de aandachtsfunctionaris - het stappenplan van de meldcode gevolgd. Zie ook 3.2 *Het volgen van de ontwikkeling (observatie en registratie)*.

1.3.1 Doorverwijzing

Indien de pm'ers zich zorgen maken om het kind, bijvoorbeeld omdat er tijdens de observatie is gebleken dat er mogelijk sprake is van een achterstand, dan adviseert de pm'er de ouder om extern hulp in te schakelen. De pm'ers verwijzen ouders altijd door naar de huisarts voor diagnostiek, hulp en verdere doorverwijzing of naar de kinderdarts van het CJG. Als de pm'ers constateren dat de ouders wellicht opvoedingsondersteuning nodig hebben, dan verwijzen ze de ouder ook door naar het consultatiebureau (CJG). In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij taalachterstanden, verwijzen de pm'ers ouders ook door naar de bibliotheek. Veel bibliotheken hebben taalactiviteiten voor jong en oud, dus ook ouders kunnen daar terecht.

2. Pedagogische basisdoelen (Wet Kinderopvang)

Kwalitatief goede kinderopvang is van onmisbaar belang voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Pm'ers zijn professionele medeopvoeders en leveren een belangrijke bijdrage aan de opvoeding van een kind. Deze is onder andere gericht op een optimale ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige personen, die in staat gesteld en uitgedaagd worden volledig te integreren in het sociaal-maatschappelijk leven. In de wet kinderopvang staan vier pedagogische basisdoelen die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van het kind, beschreven door Marianne Riksen-Walraven, hoogleraar Ontwikkelingspsychologie aan de Universiteit van Amsterdam:

- Het bieden van een gevoel van veiligheid (emotionele veiligheid) en vertrouwen
- Het bevorderen van persoonlijke competentie
- Het bevorderen van sociale competentie
- Het eigen maken van waarden, normen, cultuur

Het uitgangspunt is dat als de vier basisdoelen in de opvang situatie worden behaald, de ontwikkeling van het kind gunstiger zal verlopen.

De Droomengeltjes onderscheiden vijf pedagogische middelen die gebruikt, ingezet en toegepast worden om de doelstellingen te bereiken. Dit zijn:

- Pedagogisch medewerker-kind interactie; hoe de pm'er en het kind met elkaar omgaan
- De groep; de rol en invloed van de groep kinderen en volwassenen
- De binnen- en buitenruimte; de inrichting en het gebruik van de ruimte
- Activiteiten die het kind kan doen of ondernemen (ontdekken, onderzoeken, uitproberen)
- Spelmateriaal; alles waarmee het kind kan spelen

Deze 'pedagogische middelen' benutten De Droomengeltjes bij alle vier genoemde doelstellingen. In de volgende paragrafen gaan we dieper in op onze werkwijze in relatie tot de pedagogische doelstellingen.

2.1 Het geven van een gevoel van emotionele veiligheid.

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis in ons kinderdagverblijf. Onze kinderen worden in vaste groepen opgevangen waardoor ze een gevoel van 'samen' ontwikkelen en vriendschappen aangaan. In het tweede levensjaar kan er een duidelijke voorkeur voor één of twee groepsleden ontwikkeld worden. Binnen zulke relaties is er sprake van sociale uitwisselingen en van emotionele responsiviteit. Groepsleden kunnen al op jonge leeftijd een bron van veiligheid vormen, maar dan moeten zij elkaar wel zo regelmatig zien dat ze elkaar goed kunnen leren kennen. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.

Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Het is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kunnen en durven kinderen op onderzoek uit te gaan en te gaan ontdekken. Vanuit een gevoel van vertrouwen durven de kinderen ook zichzelf te zijn.

De pm'er, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, zijn allen 'bronnen' van veiligheid. De interactie tussen pm'er en kind is een belangrijk pedagogisch middel om het kind een gevoel van veiligheid te bieden.

De basishouding is een positieve benadering van de kinderen met een opgewekte, vriendelijke, uitstraling met warmte en hartelijkheid. We laten op een positieve manier merken dat we betrokken zijn bij het kind, 'er zijn' voor het kind, proberen ons in het kind te verplaatsen. Zo voelt een kind dat het op ons terug kan vallen. We dragen zorg voor een prettige sfeer, waarin het kind zich welkom voelt en op zijn gemak is, zodat het zich "thuis" voelt. Veel lachen en met elkaar plezier maken vinden wij belangrijk. Daarbij maken we veel oog- en lichaamscontact in de communicatie met het kind. We raken de kinderen zachtjes aan als we met ze praten, we nemen ze op schoot en knuffelen veel met ze. Een kind ervaart hierdoor dat hij er mag zijn, dat de aandacht exclusief is en dat hij gezien wordt opdat hij zich kan hechten aan de pm'er.

Een kind ervaart emotionele veiligheid, wanneer er adequaat op zijn signalen en behoeftes wordt gereageerd, de pm'er is daarbij sensitief en responsief. Dat wil zeggen dat ze signalen die het kind uitzend, ziet en rekening houdt met stemming, karakter, eigenheid, ontwikkelingsfase en emoties. En pas daarna reageert ze. Ervaren baby pm'ers herkennen huiltjes en kunnen deze categoriseren in 'ik heb honger', 'ik verveel me', 'ik ben moe en wil eigenlijk slapen' etc.

Een (ervaren) pm'er kan het gedrag van kinderen lezen en vervolgens handelen. "Zo, jij hebt flink lopen zweten, wil je een extra beker water drinken?"

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen. Door goed in de gaten te houden hoe het kind zich voelt kunnen we ons pedagogisch handelen aanpassen aan wat het kind nodig heeft. Ook leren we het kind kennen en weten welk gedrag bij hem hoort. We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte. Daarnaast is het belangrijk dat er een goed contact is met ouders en dat we goed op de hoogte zijn van de thuissituatie. Hierdoor kunnen we inspelen op de wensen en behoeftes die ouder en kind hebben. De uitgebreide intake en de wenperiode is daarbij van groot belang en daarna de dagelijkse overdrachten tussen de pm'ers en met de ouders. Dagelijks overdracht zowel schriftelijk als mondeling is gedurende opvang van het kind heel belangrijk. Voor de opvang start hebben de ouders een uitgebreid intake met de pm'ers waarin zoveel mogelijk informatie uitgewisseld worden over het kind zelf en zijn thuissituatie.

We proberen daarom ook zoveel mogelijk de gewoontes van de thuissituatie mee te nemen, zolang deze stroken met onze visie op opvoeding en onze normen en waarden. Denk daarbij aan hoe we kinderen troosten, hoe we ze corrigeren, voedingsgewoontes etc.

Kinderen voelen zich emotioneel veilig als ze weten waar ze aan toe zijn. Daarom werken we met vaste gezichten, vast dagritme en proberen we zoveel mogelijk voorspelbaar te zijn in onze dagelijkse gang van zaken. We vertellen de kinderen wat we doen en waarom we het doen. Bijvoorbeeld: "Ik zie dat je een snotneusje hebt, ik pak nu een zakdoekje om je neus te vegen." Hiermee laten we de kinderen voelen dat we ze zien en dat we er voor hen zijn. Door te vertellen wat we doen wordt de situatie ook overzichtelijk voor ze. Hierbij proberen we zoveel mogelijk op kindniveau met de kinderen te communiceren. We zakken door de knieën om oogcontact te maken en passen ons taalgebruik aan op het ontwikkelingsniveau van het kind.

Bij de inrichting van groepsruimten maken we hoekjes en aparte plekken met verschillende uitstraling. Elke groepsruimte beschikt over een tafel met stoelen waar kinderen eten, drinken en tafelactiviteiten uitvoeren zoals knutselen en voorlezen.

Alle groepen hebben ook een aparte en afgesloten slaapruijnte. Elk kind heeft zijn eigen bedje, lakentje en dekentje. De 1+ groepen beschikken daarnaast over een eigen sanitaire ruimte waar peutoiletjes zijn. Op alle groepen hebben we hoeken gecreëerd waar kinderen zich kunnen terugtrekken als ze daar behoefte aan hebben. We letten tijdens het inrichten op dat de ruimte overzichtelijk is voor pm'ers en kinderen, zodat ze elkaar 'steeds' in de gaten kunnen houden als ze dat nodig vinden. We richten de ruimtes zo in dat het kind zich veilig voelt om zelfstandig en fysiek veilig op ontdekking uit te gaan.

Door herkenbaarheid van gebruik van de verschillende ruimten en hoeken daarbinnen, weet het kind waaruit het kan kiezen. Dit kan doordat er structuur is in de inrichting (weten waar welk speelgoed te vinden is) of door foto's en aankleding (zien wat er te doen is). Zo weet een kind waar de verkleedkieren te vinden zijn en waar het kan puzzelen. We maken afspraken over gebruik van de ruimte zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. Voor de continuïteit zorgen we ervoor dat al onze ruimtes op hoofdlijnen dezelfde inrichting hebben. De ruimten hebben allemaal een tafel met stoelen, bakken met persoonlijke spullen van kinderen, een boomstam met de foto's van de kinderen, een tweepersoonsbank, een opgehangen kast met mappen/administratie van de pm'ers, een mini koelkast en een ladekast.

We hebben regels over de fysieke veiligheid om ongelukken te voorkomen; bijvoorbeeld klimmen kan buiten op het klimrek,, maar niet binnen op de kasten. We mogen boos zijn, maar we gaan niet slaan of schelden. In de aankleding van de ruimte en bij een activiteit, bijvoorbeeld in het kader van een thema maken we ook gebruik van dingen die de kinderen of ouders van thuis meenemen. Dat kan variëren van foto's van thuis tot bladeren die door de kinderen zijn meegenomen na een (bos)wandeling.

2.1.1 De wenperiode (extern)

Eén tot twee weken voordat het kind geplaatst wordt, vindt het intakegesprek met de ouders plaats. Het gesprek wordt gevoerd door de pm'er van de groep waarin het kind is ingedeeld, bij voorkeur de mentor. Tijdens dit gesprek wordt ook aan de ouder bekend gemaakt wie de mentor is. Samen met de ouder(s) wordt een wenschema opgesteld waarna het wennen kan starten. Gemiddeld komt het wenkind 3 keer wennen op de groep. De eerste keer van 09.00 tot 11.30, de tweede keer van 09.00 tot 14.00 en de derde keer van 09.00 tot 17.00. Ouders kunnen hun kind een bekend vertrouwd voorwerp geven van thuis, zoals een knuffel, een tutteldoek, een rammelaar, favoriete bijtring etc. Na gebruik wordt het voorwerp opgeborgen in het persoonlijke mandje.

Afhankelijk van hoe de wendagen verlopen wordt de wenperiode eventueel verlengt. Hierbij houden we tevens rekening met de ouder(s) die ook moeten wennen aan de nieuwe situatie. Het kan voorkomen dat de ouder of het kind het lastig vindt om elkaar los te laten. In dit soort uitzonderlijke gevallen, bieden we één ouder de mogelijkheid om tijdens de wendagen een korte afgebakende periode op de groep te zijn. De ouder is er dan alleen om het kind gerust te stellen waarna het na de afgesproken tijd de groep verlaat. Het afscheid is altijd kort en duidelijk. We vinden het belangrijk om het wenproces goed te volgen en te handelen naar behoefte. En uiteraard is het ook mogelijk dat ouders die bezorgd zijn kunnen bellen met de pm'er.

2.1.2 De wenperiode (intern)

Zodra kinderen er aan toe zijn om door te stromen naar een volgende (stam)groep, worden er goede afspraken gemaakt voor een fijne overdracht. Ouders worden een maand van te voren op de hoogte gebracht dat het kind gaat doorstromen en er worden wenafspraken op de nieuwe groepen gemaakt. Samen met de ouder(s) gaat het kind een kijkje nemen in zijn nieuwe groep en maakt kennis met zijn nieuwe pm'ers, kinderen en de ruimte.

Buiten deze kennismakingsmoment went het kind door regelmatig de nieuwe groep te bezoeken. Hierbij wordt hij begeleidt door zijn vaste pm'er, ze gaan samen naar de nieuwe groep en eventueel blijft de pm'er een tijdje erbij zodat het wennen veilig en prettig verloopt. Na het wennen haalt de vaste pm'er het kind weer op. De Droomengeltjes is een kleinschalige opvang waar de pm'ers vrijwel alle kinderen kennen en vice versa. 3 Maanden na de plaatsing op de nieuwe groep vindt er een gerichte observatie plaats en wordt er aansluitend een evaluatiegesprek met de ouder(s) gevoerd.

Wanneer het kind bijna vier jaar wordt en doorstroomt naar onze BSO maken we ook (wen)afspraken. Tijdens de aanmelding wordt er een nieuwe intake gehouden, bij voorkeur met de nieuwe mentor. Als dit mogelijk is vertellen we de ouder wie de nieuwe mentor wordt voor het kind. De mentor op de BSO is aanspreekpunt voor zowel de ouder als het kind. Met de ouders wordt gekeken wat de gewenste wenproces zal zijn en wendagen afgesproken, gemiddeld wordt er drie keer gewend. Het wennen gebeurt altijd voor de officiële startdatum. De eerste keer dat de naschoolse opvang start, wordt het kind samen met de ouder(s) opgehaald van school.

2.1.3 De pm'ers

We gaan er vanuit dat elke pm'er kennis heeft van de ontwikkeling van kinderen, van verzorging, gezonde voeding en hygiëne. Dit beschouwen we als basiskennis. Het in de praktijk vertalen van de pedagogische visie, uitvoeren van de doelstellingen en de uitgangspunten, vraagt belangrijke competenties van de pm'er. Wij vinden betrouwbaarheid en gelijkwaardigheid (onderling) belangrijk bij de pm'er. We willen graag pm'ers die zelfbewust, zelfstandig en vooral respectvol naar de kinderen toe zijn. Onze pm'ers moeten kinderen prikkelen om hun natuurlijke nieuwsgierig- en leergierigheid te uiten en gevolg eraan te geven. Responsief en sensitief zijn in hun handelen zijn de belangrijkste interactievaardigheden van onze pm'ers.

2.1.4 Mentor en taken

Elk kind heeft een mentor die het kind observeert en volgt. Ook is de mentor de vaste aanspreekpunt voor de ouder(s) en collega's. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind met bijzondere aandacht en is altijd goed op de hoogte van ontwikkelingen. De mentor voert zoveel mogelijk de gerichte observaties uit en voert de (tien minuten)gesprekken met de ouder(s).

2.1.5 Voorbereiding basisschool

Vanaf de peutergroepen bereiden we de kinderen spelenderwijs voor op de basisschool. We gebruiken hiervoor de VVE-methode Puk en Ko waar veel aandacht is voor taal en rekenen. We houden kringgesprekken, leren kinderen zindelijk te worden en zelfstandig naar de wc te gaan, we leren de peuters om te gaan met uitgestelde aandacht, in een rij te gaan staan, op hun beurt wachten, te delen en eventuele (taal)achterstanden in te lopen.

De kinderen leren tevens om om te gaan met andere volwassenen dan hun ouders en naasten. Ook leren zij met materiaal te werken die ze ook op school gaan tegen komen. Zoals pennen en potloden om mee te schrijven en te kleuren, scharen om mee te knippen, lijm om mee te plakken. Hiermee bevorderen we tevens de (fijne) motoriek van de peuters. Ook cognitief bereiden we de kinderen voor; als de peuters doorstromen naar de basisscholen kunnen ze onder andere tot tien tellen, letters, cijfers, vormen, kleuren e.d. herkennen en benoemen en de dagen van de week opnoemen.

2.1.5 Overdracht basisschool

Wanneer het kind bijna 4 jaar wordt, wordt de overdracht naar de basisschool voorbereid. De mentor vult het overdrachtsformulier in en bespreekt deze met de ouder(s). Als ouders toestemming hebben gegeven voor de schriftelijke overdracht, wordt het document opgestuurd naar de basisschool. Indien de situatie dit vereist, bijvoorbeeld bij zorgen vanwege een achterstand, dan wordt er een warme overdracht gehouden door de mentor. In dit geval wordt er een persoonlijke of telefonische afspraak gemaakt met de IB'er en/of toekomstige leerkracht. Ook hierbij geven ouders schriftelijke toestemming.

2.2 Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.

Hierbij wordt bedoeld op persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Met het begrip 'persoonlijke competentie' wordt bedoeld op brede persoonskenmerken van een kind, zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Door exploratie ontdekt het kind nieuwe handelingsopties die vervolgens in spel worden geoefend, uitgebouwd, gevarieerd en geperfectioneerd. Exploratie en spel zijn intrinsiek gemotiveerd; de kwaliteit van exploratie en spel is een voorspeller van hun latere creativiteit, onafhankelijkheid en veerkracht.

Pm'ers scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind. Het begeleiden en eventueel verrijken van spel zonder een kind het initiatief uit handen te nemen, vereist speciale inzichten en vaardigheden van pm'ers. In haar ondersteunende rol voor kinderen moet de beroepskracht hen helpen met het opbouwen van kennis, vaardigheden en betekenis. Zij doet dit door deel te nemen aan activiteiten, daarin leermomenten te creëren door observatie, en een kind door de juiste vragen en aanwijzingen te helpen om 'boven zichzelf uit te stijgen'.

Naarmate kinderen elkaar beter kennen, spelen zij meer samen en is hun spel van een hoger niveau. Er wordt beter samen gespeeld en de spelthema's worden beter uitgesponnen. Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van hun uitwisselingen en van hun spel. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient dus hoge prioriteit, zowel vanwege het gevoel van veiligheid als vanwege de kwaliteit van samenspel.

De inrichting van binnen- en buitenruimten is zodanig dat een kind zich veilig voelt en ongestoord kan spelen. Vooral jonge kinderen moeten gelegenheid en uitdaging krijgen voor motorisch spel, omdat dit voor hen een belangrijke bron is voor competentie-ervaringen. Kinderen leren niet alleen in spel en in speciaal ontworpen leersituaties, maar vooral ook door het meedoen aan zinvolle dagelijkse activiteiten binnen de samenleving van het kindercentrum. Ook contacten met de samenleving buiten de opvangsituatie zijn in dit kader van belang.

Kinderen vinden het leuk om dingen zelf te doen en iets wat lukt geeft zelfvertrouwen en leidt tot meer initiatieven. We laten kinderen daarom graag dingen ‘zelf’ doen en proberen. Elk kind is uniek, De Droomengeltjes houdt rekening met stemming, karakter en eigenheid in haar bejegening en aanbod. De ontwikkelingsfase van het kind wordt daarbij nauwlettend in de gaten gehouden. Belangrijk is dat het kind zich goed voelt over zichzelf waardoor zijn zelfvertrouwen kan groeien.

Om persoonlijke competenties van kinderen te kunnen bevorderen beschikt onze opvang over goed ingerichte binnen- en buitenruimtes en een diversiteit aan speelmaterialen. Kinderen kunnen en mogen allerlei activiteiten ondernemen, op eigen initiatief of via het aangeboden programma. Pm'ers hebben oog voor de interesses en behoeften van elk individueel kind en weten tegelijk het groepsproces en de activiteiten zo te organiseren dat iedereen aan bod komt.

Voorbeelden zijn: Peuterdans door een externe professional, koekdeeg maken en koekjes bakken, met scheerschuim de zintuigen en de fantasie stimuleren (met schuim kun je vormpjes maken maar ook doen alsof het sneeuw is of de baard van Sinterklaas. Met grote kartonnen dozen maken we tunneltje en kruipen samen met de kinderen erdoorheen).

2.3 Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie

Hierbij gaat het om sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie tussen de kinderen bij De Droomengeltjes wordt door de pm'ers begeleid en zij spelen hier een actieve rol in.

We stimuleren de kinderen om zich socialer op te stellen, door bijvoorbeeld samen te spelen, elkaar te helpen met kleine taakjes en samen ergens verantwoordelijk te zijn. De pm'ers vragen de kinderen om attent te zijn naar elkaar en eventueel terughoudend op te stellen. Bijvoorbeeld door rekening met elkaar te houden en zich niet te ‘bemoeien’ met de andere kinderen. We bieden kinderen activiteiten aan waarbij zij een onderdeel uit kunnen maken van een grote groep, in duo's of tijdens de kringspellen. In de kring bieden we een scala aan gezellige activiteiten aan, te denken valt aan samen liedjes zingen, een boekje voorlezen of elkaar verhaaltjes vertellen. Tijdens dit soort spelmomenten leren kinderen om op hun beurt te wachten, naar elkaar te luisteren, samen te spelen en samen te delen.

Wij stimuleren de kinderen om zelf kleine conflictjes op te lossen. De pm'er kijkt eerst op afstand toe hoe de kinderen omgaan met de situatie. Hierbij vinden we het belangrijk dat we emoties de ruimte te geven. Kinderen mogen boos zijn, maar de uiting van de boosheid moet natuurlijk niet slaan of schelden zijn. Indien nodig grijpt de pm'er in en bemiddelt, waarbij er ruimte is voor het uiten van emoties en tot het (samen) komen van een oplossing. De pm'er zegt dan bijvoorbeeld: “Ik zie dat je verdrietig bent omdat andere kinderen nu spelen met het speelgoed waar jij mee wilt spelen. Dat snap ik wel hoor, het is ook leuk speelgoed.

Als het kindje straks klaar is met het spelen dan mag jij weer. Zullen we samen kijken of je met iets anders wilt spelen?” We zijn ook genereus in het uitdelen van complimenten, dit hoeft niet alleen verbaal te zijn, ook een high five of een dikke duim draagt bij aan erkenning en zelfvertrouwen van het kind.

2.4 Het geven van een kans om zich waarden en normen, de ‘cultuur’ van een samenleving, eigen te maken

Waarden geven aan hoe men over iets denkt. Normen zeggen iets over hoe men zich zou moeten gedragen. Op basis van de normen en waarden die De Droomengeltjes heeft, ontstaan gebruiken, rituelen en regels. Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de waarden en normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij. Kinderopvang biedt een bredere samenlevingsvorm dan een gezin. Kinderen ontmoeten er verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen en waarden. Het gedrag van de pm'er speelt een cruciale rol bij morele ontwikkeling van kinderen. Door de reactie van de pm'er ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders zijn en van mogen en moeten. De reacties van de pm'er geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. De pm'er heeft dus een belangrijke invloed op de ontwikkeling van empathie en (pro)sociaal gedrag.

Tijdens het vrije spel leren kinderen samenwerken, spelen en problemen oplossen, meestal zonder tussenkomst van volwassenen. Op het kinderdagverblijf proberen wij bepaalde waarden en normen, in de vorm van groepsregels en omgangsvormen aan de kinderen over te dragen. Het kan zo zijn dat dit niet altijd dezelfde waarden en regels zijn die thuis worden gehanteerd. Als kinderdagverblijf hebben wij respect voor de waarden, normen en opvoedingsdoelen van ouders. Omdat deze individueel per ouder kunnen verschillen, hanteren wij binnen onze kinderdagverblijf voor iedereen eenduidige regels, waarden en opvoedingsdoelen, ook al proberen wij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de opvoedingsdoelen van ouders.

Niet iedereen heeft dezelfde waarden en normen. Daarnaast geeft de één een andere betekenis aan een waarde dan de ander. Waarden gaan over de dingen die je belangrijk vindt. Daar horen vaak uitspraken bij als: zo zijn wij dat gewend te doen. Of : dat vinden wij belangrijk. Waarden die wij binnen het kinderdagverblijf belangrijk vinden zijn:

Eerlijkheid, gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, hulpvaardigheid en zorg.

Binnen het kinderdagverblijf stimuleren wij het moreelbesef van de kinderen, dit is het besef bij kinderen van wat wel en wat niet hoort, volgens ‘de norm’. Moreel besef groeit niet vanzelf, deze moet worden gestimuleerd. Kinderen leren dit niet door ze waarden uit te leggen, ze leren het door van jongs af aan met volwassenen mee te doen. In het kinderdagverblijf wordt veel samen met de kinderen gedaan, zo beleven de kinderen het ‘wij samen, hier en nu’. De kinderen doen veel in groepsverband. Handelingen en betekenissen worden als vanzelfsprekend ervaren. Het aanleren van waarden en normen kan vergeleken worden met het leren praten, onbevangen en vanzelfsprekend leren.

Bij De Droomengeltjes mogen de kinderen je en jij zeggen tegen de volwassenen en hen bij de voornaam noemen. Maar als zij van huis uit leren om 'u' te zeggen tegen volwassenen, dan mogen ze dat ook op ons kinderdagverblijf doen. We doen ons best om rekening te houden met de normen en waarden van thuis. Zo houden we rekening met elkaars geloofsovertuigingen waardoor we bijvoorbeeld geen varkensvlees aanbieden aan kinderen met een islamitische achtergrond.

Sommige dingen gaan uiteraard anders bij De Droomengeltjes dan thuis. Er gelden andere gewoontes en regels en de pm'ers reageren anders dan de eigen ouders. Dit hoeft geen problemen op te leveren, het is ook belangrijk dat kinderen zien dat er verschillen zijn en hiermee leren omgaan. Regels binnen De Droomengeltjes die op alle vlakken wordt gebruikt geven de kinderen duidelijkheid en richtlijnen om te leren omgaan met verschillen en de verschillen leren respecteren.

Stel dat een kind thuis altijd met speelgoed mag spelen als hij aan het eten is. Bij De Droomengeltjes ruimen wij het speelgoed op als we gaan eten. Tijdens het eten hebben we aandacht voor het eten en hebben we aandacht voor elkaar. We schreeuwen niet tegen elkaar en praten niet over de hoofden van de kinderen, we praten met de kinderen.

Bij De Droomengeltjes laten wij iedereen in zijn eigen waarde, accepteren wij iedereen zoals die is. We geven bijzondere aandacht aan pesten. Als we opmerken dat kinderen worden uitgelachen, of uitgesloten dan grijpen we in. We praten met de kinderen dat alle kinderen gelijk zijn en we – het personeel – geven het goede voorbeeld.

2.4.1 De pm'ers geven het goede voorbeeld

Naast het vervullen van een voorbeeldfunctie letten de pm'ers bij het overbrengen van waarden en normen onder andere op de volgende zaken:

- De pm'ers geven 'morele' betekenis aan gedrag voor kinderen, zo leren ze welk gedrag gewaardeerd wordt en welk gedrag niet.
- De pm'ers wijzen op goede voorbeelden die anderen geven, bijvoorbeeld door het voorlezen van een verhaaltje waarin een morele boodschap zit verwerkt.
- De pm'ers bieden de kinderen structuur: Ze zetten herkenningpunten neer, geven vastigheid en lokken bepaald gedrag uit.
- De pm'ers zijn consequent naar de kinderen toe, om zo te komen tot effecten, wat vandaag (niet) mag, mag morgen ook (niet).
- Naast consequent zijn is er ook sprake van en zekere toegeeflijkheid, humor is daarbij belangrijk. De pm'ers zien ook wel eens dingen door de vingers, een teveel aan ernst is ook niet goed. Consequent en toegeeflijk zijn, is mede afhankelijk van de mate waarin de groep kinderen gebaat is.
- Naast het overbrengen van waarden en normen worden de kinderen ook gestimuleerd in de ontwikkeling van hun beheerstheid en fatsoen. Beheerstheid is het leiding kunnen geven aan je zelf. Fatsoen slaat op goede manieren, op al datgene dat we vanzelfsprekend vinden in het omgaan met elkaar, bijvoorbeeld het zeggen van alsjeblieft en dank je wel, het naar elkaar leren luisteren en elkaar uit laten praten (sociaal wenselijk gedrag).

3. De ontwikkeling van kinderen

3.1 Vroege Voorschoolse Educatie (VVE) Puk en Ko

De Droomengeltjes werkt op de groepen met het VVE programma Puk en ko. Het programma combineert belangrijke pedagogische en didactische inzichten met de dagelijkse praktijk op het kinderdagverblijf. Met dit programma stimuleren de pm'ers de brede ontwikkeling van kinderen. Zij doen dit door middel van spelletjes, activiteiten en het creëren van uitdagende speel- en leermomenten. De kinderen worden uitgedaagd zelf initiatieven te nemen en op ontdekkingsreis te gaan.

Een paar weken lang staan de activiteiten op de groep in het teken van een thema: we praten er met elkaar over, de kinderen leren allerlei woordjes, we zingen liedjes en we lezen voor uit prentenboeken. Ook is er aandacht voor sociaal communicatieve vaardigheden en beginnend rekenen. Ouders krijgen informatie over het thema mee, zodat zij ook thuis met hun kind de liedjes kunnen zingen en kunnen praten over het onderwerp. Handpop Puk speelt een actieve rol binnen het programma en is een vriendje van alle kinderen.

3.2 Het volgen van de ontwikkeling (observatie en registratie)

Kinderen worden bij De Droomengeltjes dagelijks en periodiek gericht geobserveerd. Voor de periodieke observaties gebruiken we observatieformulieren waarmee we de belangrijkste ontwikkelingsgebieden observeren en registreren. We kijken gericht of de sociaal emotionele ontwikkeling goed gaat (is het kind goed gewend aan de groep, de pm'ers, de structuur en de regels?) hoe het spelgedrag is (kan het kind zich concentreren, begrijpt het kind opdrachten die hij krijgt?) hoe de verloop is van de spraak- en taalontwikkeling (hoe gaat het met het taalbegrip, de ontluikende geletterdheid, kan hij al klanken nabootsen of later: rijmwoordjes bedenken?) zijn er bijzonderheden op te merken aan de motorische ontwikkeling en de zelfstandigheid. Alle bevindingen worden genoteerd op het formulier en opgeborgen in het kinddossier. Na de gerichte observaties vindt een oudergesprek plaats.

Het eerste gesprek met de ouder(s) voeren we na drie maanden. Het kind is dan al redelijk tot goed gewend aan de opvang en de pm'ers kennen het kind dan al relatief goed. Aanleiding voor dit gesprek is de eerste observatie en evaluatie van het wenproces. In dit gesprek wordt voornamelijk gesproken over hoe het de afgelopen maanden is gegaan en/of het kind goed gewend is aan de opvang. Daarna wordt er één keer per jaar rond april gericht geobserveerd. De gerichte observaties wordt door de mentor van het kind gedaan en de gesprekken met de ouder(s) indien mogelijk ook.

Onze pm'ers noteren opvallend gedrag in eerste instantie in hun groepsagenda (logboek) waar alle pm'ers van de desbetreffende groep verantwoordelijk voor zijn. Wanneer het opvallende gedrag in frequentie en hevigheid toeneemt, wordt er conform het protocol "Opvallend gedrag" gehandeld. Pm'ers bespreken de opvallendheden eerst met elkaar en indien nodig wordt het gedrag ook besproken tijdens de maandelijkse kindbesprekingen. De locatiemanager is aanwezig tijdens deze besprekingen en afhankelijk van de situatie wordt er een gesprek met de ouder(s) gepland. Indien de situatie dit vereist wordt het stappenplan van de Meldcode gebruikt.

De groepsagenda dient om elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op de groep. Deze agenda is tevens het schriftelijke overdrachtsdocument voor het groepsteam.

Pm'ers nemen bij aanvang van hun werkdag de agenda door om op de hoogte te zijn van gebeurtenissen tijdens hun afwezigheid. In de agenda geven pm'ers elkaar ook door als er extra alertheid is gewenst in specifieke situaties. Bijvoorbeeld bij het doorkomen van een tandje, tijdens de zindelijkheidsperiode etc.

Iedere leeftijdsfase kenmerkt zich door bepaalde ontwikkelingstaken. Zoals het leren praten, lopen, lezen, denken e.d. Hoewel ieder kind uiteraard wel op zijn eigen tempo toekomt aan bepaalde ontwikkelingen is hier wel een grote lijn in te onderscheiden. Bij De Droomengeltjes spelen wij in op de ontwikkelingsniveaus en behoeftes van de kinderen. Zo ondersteunen en stimuleren wij de kinderen bij hun persoonlijke ontwikkeling.

Wij onderscheiden de ontwikkelingsgebieden als volgt en het is onze taak om deze te stimuleren:

- Kennis : De intellectuele (cognitieve) ontwikkeling
- De taal- en spraakontwikkeling
- De zintuiglijke ontwikkeling
- De lichamelijke en motorische ontwikkeling
- Hart: De sociaal emotionele ontwikkeling
- De ontwikkeling van de fantasie en creativiteit

3.3 Stimulering van de intellectuele (cognitieve) ontwikkeling

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Ze ontdekken hun omgeving in kleine stapjes. Dat kunnen ze omdat ze het vermogen hebben om te denken en de wereld te begrijpen. Kinderen nemen informatie op en passen dit aan op basis van al eerder opgedane kennis. Dit proces wordt de cognitieve ontwikkeling genoemd. De omgeving is er om van te kunnen leren.

Binnen De Droomengeltjes bieden wij een leefklimaat aan de kinderen aan, dat er enerzijds voldoende uitdagingen zijn voor de kinderen en anderzijds de omgeving ook rust en structuur biedt. Zo kunnen de kinderen hun eigen weg en uitdagingen blijven vinden in de omgeving.

Vanuit de cognitieve ontwikkeling, het leren denken en zien van verbanden, komen de kinderen toe aan de andere ontwikkelingstaken.

Zo is de taalontwikkeling nauw verbonden met de cognitieve ontwikkeling. Kinderen leren welke woorden bij welke dingen en uitdrukkingen horen.

3.4 Stimulering van de taal- en spraakontwikkeling

In het verlengde van de cognitieve ontwikkeling ligt de taalontwikkeling. Een groot deel van onze kinderen spreekt thuis een andere taal dan de Nederlandse. Binnen ons kinderdagverblijf besteden wij veel aandacht aan de taalontwikkeling en de voertaal is Nederlands. De taalontwikkeling van alle talen verloopt in het algemeen voor kinderen hetzelfde. De taalontwikkeling verloopt in de volgende fases:

- de pre linguale fase (voortalige fase.): 0 tot 1 maand
- de fase van de een woordzinnen: 1 maand tot 1 ½ jaar
- de fase van de twee- en meer woordzinnen: 1 ½ jaar tot 2 jaar
- de differentiatiefase: 2 ½ jaar tot 5 jaar
- de voltooiingsfase : vanaf 5 jaar
- fase van geluiden maken, daarna brabbelen
- fase van de één woordzinnen

- fase van de tweewoordzinnen
- de kinderen leren functiewoorden en gaan ook vervoegen, de zinslengte blijft stijgen, de woordenschat blijft groeien
- De woordenschat blijft zich het hele leven uitbreiden

De eerste taal waar een baby mee in aanraking komt is die van het lichaam. Huilen hoort ook bij de lichaamstaal. Na ongeveer twee maanden beginnen baby's klanken te maken. Langzaam krijgen baby's meer aandacht voor hun omgeving, ze kijken en luisteren, daarom is het belangrijk te praten tegen de baby's met eenvoudige zinnen en veel te herhalen. Op het dagverblijf wordt er o.a. tegen de baby's gepraat tijdens het verschonen, eten geven, aan- en uitkleden. Kiekeboe spelletjes, aanwijzen van lichaamsdelen maken dat baby's reageren en gaan herhalen.

Na 1 jaar is het kind toe aan de eerste woordjes. De klanken krijgen een betekenis. Sommige kinderen gaan na de één-woord-zinnen al snel twee-woord-zinnen gebruiken. Ieder kind ontwikkelt in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Sommige kinderen begrijpen al veel woorden en laten met lichaamstaal merken dat ze snappen wat je bedoelt.

Taalbegrip

Taalbegrip gaat vrijwel altijd vooraf aan taalgebruik. Daarom is het belangrijk dat er veel tijd besteed wordt aan taalbegrip. Samen een boekje lezen, plaatjes kijken en benoemen en zeggen wat je doet tijdens bijv. aan-en uitkleden is dagelijkse kost. Ook het zingen van liedjes en opzeggen van versjes stimuleert de taalontwikkeling van de kinderen.

In de loop van het derde levensjaar willen kinderen het "wie, wat, waar" weten. Langzaam krijgen dingen hun juiste naam. Er komt gevoel voor begrippen zoals groot en klein, dik en dun, op of onder, in en uit. Kinderen weten inmiddels dat woorden betekenis hebben en er tegenstellingen zijn. Ze gaan dat zelf uitproberen, in deze fase zetten ze het woord dat ze zelf het belangrijkste vinden vooraan. We gebruiken thema's vanuit het VVE-programma Puk en Ko. Het programma bevat veel taalonderdelen die we ook (aangepast) gebruiken bij de jongsten.

Drie- en vierjarigen krijgen een besef van oorzaak en gevolg en willen van alles weten. "Waarom is het 's nachts donker?" En "waarom is het gras groen en is de sneeuw koud?" Een antwoord is niet altijd gemakkelijk, het is wel belangrijk een antwoord te geven, het kan kort en zo eenvoudig mogelijk zijn. Soms vraagt een kind achter elkaar door zonder naar het antwoord te luisteren. Daarmee geeft het kind niet alleen aan dat hij van alles wil weten, maar ook dat hij zin heeft om te praten en/of in contact wil zijn met anderen. In deze fase gaan kinderen vaak hikkelen, veel ouders zijn bang dat hun kind stottert, maar dat is beslist niet zo. Door veel indrukken en emoties probeert het kind alles tegelijk te zeggen, terwijl hij daar het woord niet voor heeft. Op zoek naar het juiste woord blijft hij hetzelfde eindeloos herhalen. Het beste is er zo min mogelijk, liefst helemaal geen aandacht aan te besteden. Opmerkingen of negatieve verbeteringen geven het kind al gauw het idee dat hij het niet goed doet. Daardoor wordt het kind onzeker en dat kan het hikkelen alleen maar verergeren. Pm'ers gunnen het kind de tijd om de juiste woorden te vinden en vullen niet te snel aan.

Door voorlezen raken kinderen vertrouwd met woorden en zinnen die ze zelf nog niet gebruiken, maar dankzij het verhaal (de context) wel snappen. Op die manier wordt hun woordenschat en begrip enorm uitgebreid en gaat een kind steeds meer begrijpen. Zeker als er tijdens het voorlezen en vertellen ruimte is voor reacties en vragen van de kinderen. Daarom wordt er elke dag voorgelezen bij de babygroepen. Het benoemen van plaatjes hoort ook bij het voorlezen.

Niet alleen voorlezen heeft invloed op de taalontwikkeling, maar ook het spel. Als kinderen in de hoeken spelen voeren ze vaak hele gesprekken met (denkbeeldige) kinderen. Bij de inrichting van de groepen is het belangrijk rekening te houden met fantasiespel van de kinderen. *Zie ook 4.2. stamgroepen en inrichting.* Ook gezelschapsspelletjes helpen bij het spelenderwijs leren van nieuwe woorden en begrippen. Tussen de middag wanneer de meeste kinderen slapen is er gelegenheid om met de “op blijvers” een spelletje te doen.

3.5 Stimulering van de zintuiglijke ontwikkeling

Via de zintuigen krijgen kinderen allerlei informatie binnen uit hun omgeving. Op basis daarvan kunnen kinderen zich dan aanpassen aan de omstandigheden van de omgeving. De informatie die via de zintuigen in de vorm van prikkels wordt opgevangen, gaat via de diverse zintuigzenuwen naar de hersenen. Onze vijf fysieke zintuigen zijn horen, voelen, zien, proeven en ruiken.

De zintuigen werken al meteen na de geboorte, ze nemen alleen nog niet alles op. Ze moeten zich ontwikkelen. Ze ontwikkelen zich deels vanzelf, maar een stimulerende omgeving bevordert dit proces. De stem en ogen van opvoeders vormen belangrijke middelen bij het hebben van de eerste contacten met hele jonge baby's. De pm'ers praten tegen de baby's en hebben oogcontact met hen. De pm'ers spelen in op de reacties van de baby's. Baby's geven d.m.v. huilen bijvoorbeeld aan of ze honger hebben, iets niet prettig vinden of moe zijn.

Naast de pm'ers speelt het interieur van het dagverblijf, het speelgoed en het ontdekken van de wereld buiten, een belangrijke rol bij de stimulering van de zintuigen. De stoelen aan de tafel van de kinderen zijn hoog, waardoor de kinderen op gelijke hoogte met de pm'ers zitten en (oog)contact en interactie gemakkelijk gelegd kan worden.

Kinderen maken kennis met materialen als eetbare klei, vingerverf en doen spelletjes waarbij ze kunnen voelen. Ook worden er koekjes gebakken wat een beroep doet op de tastzin (voelen) door het kneden van het deeg, maar ook op ruiken (de koekjes die uit de oven komen) en proeven. Er wordt ook graag muziek gemaakt en ernaar geluisterd. De pm'ers praten met de kinderen over zintuiglijke waarneming. Zoals het vragen naar hoe dingen ruiken, eruitzien, klinken, proeven en voelen. Tijdens kringgesprekken en het voorlezen worden er veel vragen gesteld aan de kinderen. “Hoe voelt het? Hoe ruikt het? Hoe ziet het eruit?” Puzzels, vormenkubussen, prentenboeken zijn handige hulpmiddelen om de visuele waarneming voor bijvoorbeeld kleur, vorm en ruimte te stimuleren.

3.6 Lichamelijke en motorische ontwikkelingsstimulering

Net als de zintuiglijke ontwikkeling begint ook de lichamelijke ontwikkeling al voor de geboorte. Het leren van zitten, kruipen, staan, lopen, klimmen, zijn ontwikkelingen van de lichaamsbeheersing wat gebeurt door rijping van het zenuwstelsel.

Dit gaat dus min of meer vanzelf. Kinderen zullen pas gaan staan, lopen e.d. wanneer hun zenuwstelsel hieraan toe is. Binnen het kinderdagverblijf gebeurt de stimulering van de motoriek en de lichamelijke ontwikkeling van de kinderen in aansluiting op het ontwikkelingsniveau. Als het kind bijvoorbeeld al toe is aan lopen en het wil ook, dan spelen wij hierop in. Dat doen we door met het kind rond te stappen en aan de hand te nemen.

Dagelijks wordt de motoriek van de kinderen gestimuleerd. Buiten kunnen kinderen rennen, klimmen en springen. Binnen kunnen kinderen dansen, gymmen en zingen. We zingen graag liedjes waarbij de kinderen verschillende lichaamsdelen aanwijzen (bijvoorbeeld: “hoofd, schouders, knie en teen, ogen oren mond en neus”).

Tijdens de maaltijd stimuleren wij de peuter bestek te gebruiken om bijvoorbeeld de hand-mond coördinatie te bevorderen. Het vast kunnen houden van bestek stimuleert tevens de fijne motoriek.

3.6.1 zindelijkheidstraining

Het leren zindelijk worden is ook een onderdeel van de lichamelijke ontwikkeling. Wij beginnen met de zindelijkheidstraining als een kind enige beheersing ontwikkelt over de blaas- en sluitspiere. Dit is vaak rond het 2^e levensjaar. De kinderen worden al jong meegenomen naar de sanitaire ruimtes om bijvoorbeeld hun handen te wassen. Zo maken zij al jong kennis met het toilet. Kinderen die toe zijn om zindelijk te worden tonen belangstelling in de wc-gang. Kinderen leren graag van elkaar en wanneer ze hun leeftijdsgenoten naar de wc zien gaan, willen ze dat ook proberen. De pm'ers bieden peuters die nog geen interesse tonen voor een toiletgang, de mogelijkheid om het een keertje te proberen. Bij kinderen die bezig zijn met de zindelijkheidstraining en een extra steuntje in de rug nodig hebben bieden we een beloning aan in de vorm van een sticker. Elke keer dat het kind heeft geplast op het toilet krijgt hij een sticker en dus extra aandacht. Kinderen die eenmaal zindelijk zijn krijgen een heuse Plasdiploma.

3.7 De sociaal emotionele ontwikkeling

De identiteit of persoonlijkheidsontwikkeling is sterk verbonden met de sociaal emotionele ontwikkeling. Zelfvertrouwen en weerbaarheid, vertrouwen in de ander, omgaan met gevoelens van jezelf en de ander, je inleven in de ander, conflicten oplossen en omgaan met relaties. Het is allemaal veel gemakkelijker als je een positief beeld van jezelf hebt, als je zelfvertrouwen hebt.

De glimlach is het teken dat een kind in staat is tot het maken van contact, het reageert met een teken van plezier, op de aanwezigheid van anderen en laat merken dat het hen heeft opgemerkt. Kinderen oefenen de regels van het met elkaar omgaan eerst door het imiteren van volwassenen. Vaak wordt dit uitgespeeld met poppen, maar later meer vanuit zichzelf.

Als een kind oog krijgt voor de ander zal hij graag willen lijken op degene die hij bewondert, hij neemt dan ook de houding en mening over. In eerste instantie is dit vaak de vader of moeder, later ook vriendjes, vriendinnetjes, pm'ers en vrienden van de familie.

De pm'ers proberen door middel van spelletjes, dans en muziek het contact met anderen kinderen te bevorderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich in kunnen leven in anderen. Ook proberen wij de kinderen meer zelfvertrouwen mee te geven door middel van het stimuleren van meedoen aan projecten. Daar hoort veel positieve aandacht bij door middel van complimentjes en een aai over de bol.

3.8 De ontwikkeling van de fantasie en creativiteit

De pm'ers besteden de nodige aandacht aan de creatieve ontwikkeling. Door het stimuleren van creativiteit leren kinderen zich te uiten, oplossingen te vinden voor dagelijkse vragen en alternatieven te vinden voor diverse zaken. Een fantasievolle omgeving is daarvoor de ideale voedingsbodem. Uitdagend en divers speelgoed, spel- en knutselactiviteiten waarbij het niet gaat om het resultaat maar om het proces en de intentie, zingen en dansen (even lekker gek doen), zelf keuzes maken, zorgen ervoor dat de kinderen een beroep kunnen doen op hun fantasie. We werken graag met thema's en projecten (onder andere vanuit de VVE-methode) en laten ons graag daarvan inspireren. Bijvoorbeeld de jaargetijden welke uitvoerig aan bod komen tijdens het knutselen. Actuele gebeurtenissen naar aanleiding van bijvoorbeeld een bezoek aan de kinderboerderij vormen aanleiding voor activiteiten. Kinderen kunnen vertellen over de dieren die ze hebben gezien en hebben geaaid, welke geuren ze hebben waargenomen etc.

3.9 De buitenruimte en de ontwikkeling

Wij vinden het erg belangrijk dat kinderen dagelijks buiten spelen. De duur van het buitenspelen is afhankelijk van de weersomstandigheden en het programma. Buitenspelen in de frisse lucht en in een andere ruimte biedt de kinderen tal van spel- en ontwikkelingsmogelijkheden. Buiten kunnen de kinderen rennen, klimmen, fietsen, springen en veel lawaai maken. Allemaal dingen die ze binnen niet kunnen. Buiten kunnen de kinderen hun energie kwijt wat weer ten goede komt aan de algehele lichamelijke ontwikkeling en gezondheid. Veel bewegen is gezond en voorkomt overgewicht.

Onze buitenruimte is voorzien van verschillende vaste speeltoestellen waar de kinderen heerlijk kunnen spelen, zo is er een glijbaan op de speelplaats. De glijbaan is niet te hoog zodat de kinderen veilig kunnen klimmen en klauteren en uiteraard vanaf glijden. Daarnaast is er een zandbak waar kinderen met zand kunnen spelen, tevens is deze zandbak om te toveren in een poppenkast. De kinderen verrassen we regelmatig met een poppenvoorstelling. Er is ook een peuterschommel aanwezig waarin de peuters veilig kunnen zitten en schommelen. Naast de vaste speeltoestellen zijn veel speelmaterialen zoals driewielers, steps, (loop)autootjes enz. Indien de mogelijkheid zich voordoet, maken we een wandeling in de bolderkar en aan de hand. Zo maken we uitstapjes naar de kinderboerderij, de speeltuin en het Zuiderpark wat op loopafstand van het kinderdagverblijf is.

4. Structuur, regelmaat en herkenning

4.1 Dagindeling

Vanwege onze kleinschaligheid hebben wij ervoor gekozen om voor alle groepen in hoofdlijnen de dagindeling hetzelfde te houden. Als we groepen samenvoegen, bieden we de kinderen dezelfde vertrouwde structuur, regelmaat en herkenning. Onze dagindeling ziet er als volgt uit:

- 07.00 – 08.00 Kinderen worden gebracht en worden opgevangen in een groep.
Eetmoment (crackers, ontbijtkoek of rijstwafel + thee of water) Vroegkomertjes eten hun meegebrachte boterhammetjes, krijgen een soepstengeltje en/of drinken een flesje. De kinderen vrij spelen.
- 08.00 – 08.30 We ruimen samen op en de kinderen mogen een activiteit uitkiezen, bijvoorbeeld aan tafel tekenen, kleien, puzzelen. Ook mogen kinderen liedjes zingen, dansen of met speelgoed (op de grond) spelen.
- 08.30 – 09.30 De kinderen worden opgehaald door hun pm'er(s) en gaan naar hun eigen stamgroep.
- 09.30 – 10.00 Eetmoment (Crackers/brood/pap + melk of water)
- 10.00 – 10.15 1e Verschoon/toiletronde (Kinderen die 2x slapen, worden naar bed gebracht)
- 10.15 – 11.20 Boekje lezen, knutselactiviteiten rond het thema van de maand, buiten spelen (bij slecht weer, beweeg spelletjes op de groep of gang).
- 11.20 – 11.30 Kinderen gaan naar binnen (handjes wassen) en kinderen die de eerste slaaprondte hebben gedaan, worden uit bed gehaald.
- 11.30 – 12.15 Eetmoment (warm eten + water/water met fruit)
- 12.15 – 12.30 2e Verschoon/toiletronde
- 12.30 – 14.30 Eerste slaapmoment voor de kinderen die 1x slapen. Tussendoor worden de groepen opgeruimd, kinderen die een halve dagopvang hebben, worden opgehaald of gebracht. Kinderen die niet slapen, doen een rustige activiteit met de pm'er (bijv. Knippen, prikken, puzzelen, boekje lezen)
- 13.30 – 15.00 2e slaapmoment voor kinderen die 2x per dag slapen.
- 14.30 – 15.00 Kinderen die 1e en 2e slaapmoment hebben gehad worden uit bed gehaald
- 15.00 – 15.15 3e verschoon/toiletgang ronde
- 15.15 – 15.45 Eetmoment (Fruit + water)
- 15.45 – 16.15 Boekje lezen, knutselen, vrijspelen (kinderen kunnen opgehaald worden)
- 16.15 – 17.00 Buiten spelen (Bij slecht weer, binnen bewegingspelletjes)
- 17.00 – 17.15 4e verschoon/toiletronde
- 17.15 – 17.30 Koekje/tussendoortje eten + water
- 17.30 – 18.00 Alle groepen worden samengevoegd op een groep en kinderen worden opgehaald. De andere groepen worden opgeruimd

Buiten vaste verschoon- en eetmomenten wordt ook tussendoor naar behoefte verschoond en gevoed (fles gegeven).

4.2 Stamgroepen en inrichting

De wet Kinderopvang schrijft voor dat een kind in één vaste groep kinderen geplaatst wordt. Bij het kinderdagverblijf spreken we daarbij van stamgroepen. De Droomengeltjes heeft de volgende stamgroepen:

4.2.1 Babygroep De Innies

Deze babygroep bestaat uit maximaal 8 kinderen van 2 maanden tot ongeveer 1,5 jaar. Op de groep werken 3 vaste pm'ers volgens een rooster. De jonge baby's in de babygroep hebben ieder nog hun eigen ritme van eten en slapen. De pm'ers stemmen het ritme van het kind en de wensen van de ouders af bij het voeden en verzorgen. De wat oudere baby's drinken en eten gezamenlijk en gaan na de lunch slapen. Voor de inrichting van De Innies is er bewust gekozen voor warme en zachte kleuren wat zorgt voor een rustige en warme uitstraling.

De Innies heeft een half ronde tafel met daaraan eetstoelen gekoppeld. In het midden is er ruimte voor de pm'er om te zitten. Zo kunnen de kinderen de pm'er goed zien en vice versa.

Er zijn grondboxen en hoge boxen aanwezig op de groep. In de hoge boxen worden meestal hele jonge baby's in gelegd. Er zijn zachte speeltjes aanwezig, zoals stoffen rammelaar en knuffeltjes. Hiermee wordt onder andere de grijp- en pakmotoriek gestimuleerd. De baby's kunnen deze oppakken, ermee zwaaien en er aan voelen. Boven de hoge boxen hangen muziekmobielen waar de baby's naar kunnen kijken en luisteren naar de muziek. Ook kan er aan de hand van de hoge box een kunststof spiegeltje worden gehangen waar de baby naar zichzelf kan kijken.

De grondbox is voor de wat oudere baby's die al kunnen kruipen en rechtop kunnen zitten. Hier kunnen de baby's veilig en afgebakend snoezelen en rondkruipen. Ook kunnen ze zichzelf optrekken aan de leuning. De tweezitsbank biedt een knus onderkomen voor de pm'er die een flesje geeft aan een baby. Ook is het een ideale plek om met de kinderen te kroelen, te knuffelen en voor te lezen. De Innies beschikt over een afgesloten slaapruijntje waarbinnen elke baby een eigen bed, lakentje en deken heeft. Het beddengoed wordt wekelijks gewassen.

4.2.2 Peutergroep Ernie

De Ernie bestaan uit maximaal 11 kinderen in de leeftijd van 2,5 jaar tot 4 jaar. Ook deze groep heeft 3 vaste pm'ers. Op de peutergroep werken we met het VVE-programma Puk en Ko waar pop Puk een belangrijke rol speelt. Elke maand werken we met een thema die door wordt gevoerd op het gehele kinderdagverblijf. De inrichting van vooral de peutergroep verandert mee met de thema's, de hoeken worden anders ingericht en/of aangevuld en de thema-tafel wordt aangepast.

De Ernie is een kleine groep met de kleuren groen en paars. De groep heeft een vrolijke en uitnodigend uitstraling. In de hoeken, zoals de bouwhoek, de huishoek en de leeshoek, ontwikkelen peuters verschillende vaardigheden door spel. Hierbij komen meerdere ontwikkelingsgebieden aan bod.

In de hoeken brengen de peuters niet alleen gebeurtenissen en ervaringen onder woorden en krijgen ze grip op de wereld om zich heen, ze werken ook aan hun sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van taal- en rekenactiviteiten. Bij de begeleiding van het spelen in hoeken hebben de pm'ers verschillende rollen. In eerste plaats observeert de pm'er, daarnaast bemiddelt zij waarbij zij interactie uitlokt tussen kinderen. Verder is de pm'er ook gewoon een gezellig speelmaatje, zij speelt mee vanuit een gelijkwaardige rol. Vanuit deze rol kan zij tijdens krachtige momenten iets wezenlijks toevoegen. Tot slot is de pm'er ook een soort producer, ze is verantwoordelijk voor het inzetten van krachtige en uitnodigende materialen. We bieden goede hoeken aan zodat er een krachtige leer- en spelomgeving gecreëerd wordt. Uitnodigende materialen zijn belangrijk zodat de kinderen actief kunnen spelen en het materiaal samenspel uitlokt. De peutergroep Ernie heeft geen aparte slaapruijntje, het geringe aantal kinderen dat nog

in de middag slaapt. Kan bij de Pino's/Elmo's worden ondergebracht, dit onder verantwoordelijkheid van de vaste leidster. De wakkere kinderen krijgen een activiteit aangeboden bij de Pino's groep.

In de peutergroep zijn 3 vaste hoeken die regelmatig worden voorzien van nieuw spelmateriaal. Kinderen kunnen hier alleen of samen met andere kinderen spelen. De pm'er doet regelmatig mee om de kinderen uit te dagen en te vermaken. De Ernie heeft tevens 2 tafels met 2 banken die ook aan elkaar vastgezet kunnen worden.

De volgende hoeken zijn te vinden op de peutergroep Ernie:

Huishoek

In de huishoek kunnen kinderen o.a. het gedrag en de verschillende rollen van volwassenen imiteren, bijvoorbeeld de thuissituatie of de situatie op het kinderdagverblijf. De huishoek nodigt samenspel uit wat ten goede komt aan de sociaal/emotionele ontwikkeling. Kinderen kunnen rollenspellen spelen. Hier komt ook de taalontwikkeling om de hoek kijken en het uiten van emoties. Daarnaast komen de kinderen in aanraking met elkaars normen en waarden. Ook leren ze om echt samen te spelen en rekening te houden met elkaar. Bijvoorbeeld wanneer kinderen samen een gezin naspelen, komt het vaak voor dat ze graag van rol willen wisselen, bijvoorbeeld eerst mama zijn, dan de baby, etc. Onderling worden er dan afspraken gemaakt over de beurt. Met kleine veranderingen en aanpassingen aan de huishoek dagen wij de kinderen uit en maken wij het voor hun aantrekkelijk. In de huishoek zijn de volgende materialen te vinden: een keuken (met spoelbak, bovenkast, gasfornuis met oven, koelkast, pannen en servies), poppenbed, tafel en stoelen. Natuurlijk zijn er ook poppen met verschillende soorten kleertjes te vinden. Regelmatig voegen wij 'echte' materialen toe, bijvoorbeeld voor de keuken lege en schoongemaakte kruidenpotjes.

Bouw en auto hoek

In de bouwhoek en auto hoek kunnen kinderen bouwen met blokken en spelen met auto's. Het bouw materiaal is geordend op soort en bevindt zich in bakken op ooghoogte. De bakken zijn doorzichtig zodat kinderen de inhoud kunnen zien. Ondoorzichtige bakken hebben een afbeelding van de inhoud erop zodat kinderen zelf een keuze kunnen maken. Zo is er een houten spoor met treintjes, lego blokken, auto's en een garage. Bouwen is een ontwikkelingsrijke bouwactiviteit waarbij taal, wiskundig denken en sociale vaardigheden worden gestimuleerd. Als pm'ers meespelen bieden ze de peuters ontwikkelingskansen die eigen zijn aan de bouwhoek: oriënteren in de ruimte, inzicht in vormen en getallen, taalontwikkeling, sociale ontwikkeling en probleemoplossend denken. Begeleid spel daagt het kind uit op de grens van hun bouw-kunnen. Kinderen worden gestimuleerd om een gemeenschappelijke bouwdoel te hebben. Bijvoorbeeld het bouwen van een kasteel van Assepoester, of de racebaan van Cars. Een gemeenschappelijk bouwdoel lokt spontaan taal en interactie uit. De peuters móeten wel communiceren om hun doel te bereiken. Ze overleggen om te komen tot gemeenschappelijke betekenisgeving (De roze blokjes vormen de slaapkamer.), ze gebruiken heel wat logisch-mathematische begrippen (Hier moeten twee blokken komen. De pitstop is aan het begin van de racebaan.) en ze stemmen hun handelingen op elkaar af (Kan je mij eens een dak geven? Houd je het hier even vast?).

Leeshoek

In de leeshoek mogen de kinderen zelf een boekje pakken en op de bank plaatsnemen om te lezen. De leeshoek stimuleert vooral de cognitieve ontwikkeling waar taal onderdeel van uit maakt. Daarnaast biedt de leeshoek ook een knusse en veilige omgeving om de hechting tussen pm'er en het kind te bevorderen. De kinderen kunnen door de boekjes bladeren, afbeeldingen bestuderen en er zelf een verhaal bij verzinnen. De pm'ers doen regelmatig mee en lezen op verzoek voor. In de leeshoek voegen we regelmatig nieuw en uitdagend materiaal toe, zoals verkleedkleden, een poppenkast en vingerpoppen om de verhalen uit de boekjes na te spelen. Bij de Pino's wordt er ook in deze hoek muziek afgespeeld.

Extra hoeken

Buiten de vaste hoeken om bieden wij regelmatig extra hoekjes aan zoals een winkel, een knuffelhoek, een kapperszaak etc. We spelen graag in op de interesses van de kinderen en zorgen ervoor dat het aanbod past bij de vraag.

Op de peutergroep is er een thema tafel aanwezig, deze sluit aan bij de belevenissen van een peuter, het bestaat uit een: themaboekje en voorwerpen die met het thema te maken hebben. Bij elke maandthema horen ook liedjes en versjes die herhaald worden. Kinderen kunnen kennis maken met voorwerpen van de thematafel en helpen zelf om iets te verzinnen en te knutselen. Met de thematafel in de groepen willen we ook de ouders betrekken bij de activiteiten. Zo vragen we ouders regelmatig om de thematafel samen te stellen, bijvoorbeeld door voorwerpen, afbeeldingen en dergelijke te verzamelen.

4.2.3 Verticale groepen Bertjes (6-36 maanden), Elmo's (12-48 maanden) en Pino's (18-48 maanden)

De Droomengeltjes heeft 3 verticale groepen. De groep Bertjes biedt plaats aan maximaal 9 kinderen, Elmo's maximaal 13 en de Pino's maximaal 12 in de leeftijd tussen 6-48 maanden. Op alle 3 de de groepen werken 3 vaste pm'ers.

De Bertjes is een kleine knusse groep met lichtroze en groene kleuren. De groep heeft drie hoekjes. In het keukenhoekje kunnen de kinderen spelen met bordjes, knuffelfruit en de keuken. Met deze leeftijd zijn de kinderen nog van alles aan het ontdekken. De net iets grotere kinderen kunnen zich uitleven in deze hoek om zelf ook eens uit te proberen hoe je kan roeren in een kom en de kinderen leren ook kopjes en bordjes vast te pakken en te gebruiken. Zo draagt het bij aan de ontwikkeling van de fijne motoriek. Er is ook een blokkenhoek, hier kunnen de kinderen bouwen met zachte grote blokken. Voor de wat oudere kinderen wordt er regelmatig materiaal zoals andere soorten blokken verwisseld met De Pino's of De Elmo's. Zo blijven de materialen uitdagend en nieuw voor de kinderen.

Deze groep heeft 1 halfronde tafel met daaraan eetstoelen gekoppeld. Ook beschikken we over 3 kinderstoelen. Aan tafel hebben de kinderen de gezamenlijke activiteiten zoals; liedjes zingen, voorlezen, knutselen en eetmomenten. Deze groep heeft een motorische meubel. De Bertjes beschikt over een afgesloten slaapruijme waarbinnen elk kind een eigen bed, lakentje en deken heeft. Het beddengoed wordt wekelijks gewassen.

Pino's is een ruime groep met de kleur paars. Ook deze groep heeft 3 hoekjes.

De volgende hoeken zijn te vinden op de pino's :

Huishoek

In de huishoek kunnen kinderen o.a. het gedrag en de verschillende rollen van volwassenen imiteren, bijvoorbeeld de thuissituatie of de situatie op het kinderdagverblijf. De huishoek nodigt samenspel uit wat ten goede komt aan de sociaal/emotionele ontwikkeling. Kinderen kunnen rollenspellen spelen. Hier komt ook de taalontwikkeling om de hoek kijken en het uiten van emoties. Daarnaast komen de kinderen in aanraking met elkaars normen en waarden. Ook leren ze om echt samen te spelen en rekening te houden met elkaar. Bijvoorbeeld wanneer kinderen samen een gezin naspelen, komt het vaak voor dat ze graag van rol willen wisselen, bijvoorbeeld eerst mama zijn, dan de baby, etc. Onderling worden er dan afspraken gemaakt over de beurt. Met kleine veranderingen en aanpassingen aan de huishoek dagen wij de kinderen uit en maken wij het voor hun aantrekkelijk. In de huishoek zijn de volgende materialen te vinden: een keuken (met spoelbak, bovenkast, gasfornuis met oven, koelkast, pannen en servies), poppen bed, tafel en stoelen. Natuurlijk zijn er ook poppen met verschillende soorten kleertjes te vinden. Regelmatig voegen wij 'echte' materialen toe, bijvoorbeeld voor de keukenhoek lege en schoongemaakte kruidenpotjes.

Bouw en auto hoek

In de bouwhoek en auto hoek kunnen kinderen bouwen met blokken en spelen met auto's. Het bouw materiaal is geordend op soort en bevindt zich in bakken op ooghoogte. De bakken zijn doorzichtig zodat kinderen de inhoud kunnen zien. Ondoorzichtige bakken hebben een afbeelding van de inhoud erop zodat kinderen zelf een keuze kunnen maken. Zo is er een houten spoor met treintjes, lego blokken, auto's en een garage. Bouwen is een ontwikkelingsrijke bouwactiviteit waarbij taal, wiskundig denken en sociale vaardigheden worden gestimuleerd. Als pm'ers meespelen bieden ze de peuters ontwikkelingskansen die eigen zijn aan de bouwhoek: oriënteren in de ruimte, inzicht in vormen en getallen, taalontwikkeling, sociale ontwikkeling en probleemoplossend denken. Begeleid spel daagt het kind uit op de grens van hun bouw-kunnen. Kinderen worden gestimuleerd om een gemeenschappelijke bouwdoel te hebben. Bijvoorbeeld het bouwen van een kasteel van Assepoester, of de racebaan van Cars. Een gemeenschappelijk bouwdoel lokt spontaan taal en interactie uit. De peuters móeten wel communiceren om hun doel te bereiken. Ze overleggen om te komen tot gemeenschappelijke betekenisgeving (De roze blokjes vormen de slaapkamer.), ze gebruiken heel wat logisch-mathematische begrippen (Hier moeten twee blokken komen. De pitstop is aan het begin van de racebaan.) en ze stemmen hun handelingen op elkaar af (Kan je mij eens een dak geven? Houd je het hier even vast?).

Leeshoek

In de leeshoek mogen de kinderen zelf een boekje pakken en op de bank plaatsnemen om te lezen. De leeshoek stimuleert vooral de cognitieve ontwikkeling waar taal onderdeel van uit maakt. Daarnaast biedt de leeshoek ook een knusse en veilige omgeving om de hechting tussen pm'er en het kind te bevorderen. De kinderen kunnen door de boekjes bladeren, afbeeldingen bestuderen en er zelf een verhaal bij verzinnen. De pm'ers doen regelmatig mee en lezen op verzoek voor. In de leeshoek voegen we regelmatig nieuw en uitdagend materiaal toe, zoals verkleedkleden, een poppenkast en vingerpoppen om de verhalen uit de boekjes na te spelen. Bij de Pino's wordt er ook in deze hoek muziek afgespeeld.

Extra hoeken

Buiten de vaste hoeken om bieden wij regelmatig extra hoekjes aan zoals een winkel, een knuffelhoek, een kapperszaak etc. We spelen graag in op de interesses van de kinderen en zorgen ervoor dat het aanbod past bij de vraag.

Op de peutergroep is er een thema tafel aanwezig, deze sluit aan bij de belevenissen van een peuter, het bestaat uit een: themaboekje en voorwerpen die met het thema te maken hebben. Bij elke maandthema horen ook liedjes en versjes die herhaald worden. Kinderen kunnen kennis maken met voorwerpen van de thematafel en helpen zelf om iets te verzinnen en te knutselen. Met de thematafel in de groepen willen we ook de ouders betrekken bij de activiteiten. Zo vragen we ouders regelmatig om de thematafel samen te stellen, bijvoorbeeld door voorwerpen, afbeeldingen en dergelijke te verzamelen.

De Pino's heeft tevens 2 tafels met 2 banken die ook aan elkaar vastgezet kunnen worden.

Elmo's is een ruime groep met de kleur groen. Ook deze groep heeft 3 hoekjes.

De volgende hoeken zijn te vinden op de Elmo's:

Huishoek

In de huishoek kunnen kinderen o.a. het gedrag en de verschillende rollen van volwassenen imiteren, bijvoorbeeld de thuissituatie of de situatie op het kinderdagverblijf. De huishoek nodigt samenspel uit wat ten goede komt aan de sociaal/emotionele ontwikkeling. Kinderen kunnen rollenspellen spelen. Hier komt ook de taalontwikkeling om de hoek kijken en het uiten van emoties. Daarnaast komen de kinderen in aanraking met elkaars normen en waarden. Ook leren ze om echt samen te spelen en rekening te houden met elkaar. Bijvoorbeeld wanneer kinderen samen een gezin naspelen, komt het vaak voor dat ze graag van rol willen wisselen, bijvoorbeeld eerst mama zijn, dan de baby, etc. Onderling worden er dan afspraken gemaakt over de beurt. Met kleine veranderingen en aanpassingen aan de huishoek dagen wij de kinderen uit en maken wij het voor hun aantrekkelijk. In de huishoek zijn de volgende materialen te vinden: een keuken (met spoelbak, bovenkast, gasfornuis met oven, koelkast, pannen en servies), poppenbed, tafel en stoelen. Natuurlijk zijn er ook poppen met verschillende soorten kleertjes te vinden. Regelmatig voegen wij 'echte' materialen toe, bijvoorbeeld voor de keukenhoek lege en schoongemaakte kruidenpotjes.

Bouw en auto hoek

In de bouwhoek en auto hoek kunnen kinderen bouwen met blokken en spelen met auto's. Het bouw materiaal is geordend op soort en bevindt zich in bakken op ooghoogte. De bakken zijn doorzichtig zodat kinderen de inhoud kunnen zien. Ondoorzichtige bakken hebben een afbeelding van de inhoud erop zodat kinderen zelf een keuze kunnen maken.

Zo is er een houten spoor met treintjes, blokken, auto's en een garage. Bouwen is een ontwikkelingsrijke bouwactiviteit waarbij taal, wiskundig denken en sociale vaardigheden worden gestimuleerd.

Als pm'ers meespelen bieden ze de peuters ontwikkelingskansen die eigen zijn aan de bouwhoek: oriënteren in de ruimte, inzicht in vormen en getallen, taalontwikkeling, sociale ontwikkeling en probleemoplossend denken. Begeleid spel daagt het kind uit op de grens van hun bouw-kunnen. Kinderen worden gestimuleerd om een gemeenschappelijke bouwdoel te hebben. Bijvoorbeeld het bouwen van een kasteel van Assepoester, of de racebaan van Cars. Een gemeenschappelijk bouwdoel lokt spontaan taal en interactie uit. De peuters móeten wel communiceren om hun doel te bereiken. Ze overleggen om te komen tot gemeenschappelijke betekenisgeving (De roze blokjes vormen de slaapkamer.), ze gebruiken heel wat logisch-mathematische begrippen (Hier moeten twee blokken komen. De pitstop is aan het begin van de racebaan.) en ze stemmen hun handelingen op elkaar af (Kan je mij eens een dak geven? Houd je het hier even vast?).

Leeshoek

In de leeshoek mogen de kinderen zelf een boekje pakken en op de bank plaatsnemen om te lezen. De leeshoek stimuleert vooral de cognitieve ontwikkeling waar taal onderdeel van uit maakt. Daarnaast biedt de leeshoek ook een knusse en veilige omgeving om de hechting tussen pm'er en het kind te bevorderen. De kinderen kunnen door de boekjes bladeren, afbeeldingen bestuderen en er zelf een verhaal bij verzinnen. De pm'ers doen regelmatig mee en lezen op verzoek voor. In de leeshoek voegen we regelmatig nieuw en uitdagend materiaal toe, zoals verkleedkleden, een poppenkast en vingerpoppen om de verhalen uit de boekjes na te spelen. Bij de Pino's wordt er ook in deze hoek muziek afgespeeld.

Extra hoeken

Buiten de vaste hoeken om bieden wij regelmatig extra hoekjes aan zoals een winkel, een knuffelhoek, een kapperszaak etc. We spelen graag in op de interesses van de kinderen en zorgen ervoor dat het aanbod past bij de vraag.

Op de peutergroep is er een thema tafel aanwezig, deze sluit aan bij de belevenissen van een peuter, het bestaat uit een: themaboekje en voorwerpen die met het thema te maken hebben. Bij elke maandthema horen ook liedjes en versjes die herhaald worden. Kinderen kunnen kennis maken met voorwerpen van de thematafel en helpen zelf om iets te verzinnen en te knutselen. Met de thematafel in de groepen willen we ook de ouders betrekken bij de activiteiten. Zo vragen we ouders regelmatig om de thematafel samen te stellen, bijvoorbeeld door voorwerpen, afbeeldingen en dergelijke te verzamelen.

De Elmo's heeft 1 tafel met 1 bank die ook aan elkaar vastgezet kunnen worden. En een halfronde tafel met daaraan eetstoelen gekoppeld. En er is een kinderstoeltje aanwezig.

Veiligheid dreumesen

Om de veiligheid van de dreumesen te waarborgen is er alleen grof materiaal uitgestald. Hier kunnen alle kinderen op de groep veilig mee spelen. Echter is het ook belangrijk dat de peuters met fijner materiaal kunnen spelen, dit is dan ook wel aanwezig op de groep.

Dit materiaal is te vinden in afgesloten bakken en wordt als uitdaging door leidsters aangeboden aan de kinderen die hier aan toe zijn. Denk hier bij aan kleinere blokjes, fijner materiaal voor in de keuken, moeilijkere puzzels en kleine autootjes.

Tijdens het eerste vrije spelmoment na het ontbijt gaan de kleintjes een activiteit zoals boekje lezen, knutselen of grote blokken bouwen, dansen/bewegen. Hierdoor hebben de peuters de kans om met fijne materiaal te spelen. Dit hangt wel af van de bezetting van de groep, hierin is de pm'er verantwoordelijk voor een juiste indeling op een dag.

Uiteindelijk is het doel dat alle kinderen de mogelijkheid krijgen tot vrij spel en stimuleren van de ontwikkeling door middel van activiteiten.

4.3 Een tweede stamgroep

De wet Kinderopvang biedt ruimte om tijdelijk af te wijken van de regel dat een kind in één vaste groep kinderen geplaatst wordt. Met toestemming van ouders kan (extra) opvang tijdelijk in een andere groep dan de stamgroep van het kind plaatsvinden. Het kind kan incidenteel een dag(deel) of voor een bepaalde periode op een andere stamgroep geplaatst worden:

- Op verzoek van ouders, bijv. omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde groep. Ouders dienen hiervoor schriftelijk toestemming te geven.
- Als gevolg van over- of onderbezetting op de groep of om pedagogische redenen. Ouders worden van een incidentele wijziging van de stamgroep vooraf op de hoogte gesteld. Ouders dienen hiervoor schriftelijk toestemming te geven.
- Indien voor een door ouders aangevraagde ruildag geen plaats is op de vaste stamgroep van het kind.
- Indien voor een door ouders aangevraagde (extra) dag geen plaats is op de vaste stamgroep van het kind.

4.4 Samenvoegen groepen

De Droomengeltjes zorgt er altijd voor dat emotionele veiligheid aan kinderen wordt geboden zoals beschreven in de pedagogische uitgangspunten. Dit betekent onder andere dat elk kind is geplaatst in één vaste groep met de bijbehorende vaste pm'ers. In sommige situaties is het nodig om hierop een uitzondering te maken, bijvoorbeeld aan het begin en/of einde van de opvangdag wanneer er minder kinderen aanwezig zijn. De groepen worden dan samengevoegd. Ook tijdens vakantiedagen of dagen met een structureel lagere bezetting kunnen groepen worden samengevoegd. Hierbij volgen we altijd de beroepskracht-kind-ratio. Door het samenvoegen van groepen kunnen we tevens voorkomen dat er een onbekende pm'er op de groep wordt ingezet. Uitgangspunten bij het samenvoegen van groepen zijn:

- Elk kind heeft een vaste stamgroep;
- Elk 0 jarig kind heeft maximaal twee pm'ers vaste gezichten;
- Elk 1 tot 4 jarig kind is gekoppeld aan maximaal drie pm'ers;
- Bij het samenvoegen van groepen wordt de leeftijdsopbouw en beroepskracht-kind-ratio gevolgd;
- Elk kind maakt naast zijn eigen stamgroep gebruik van maximaal één andere stamgroep;
- Ouders worden bij plaatsing geïnformeerd over de samenwerking met de tweede stamgroep;
- De groepen worden bij samenvoeging nooit opgedeeld/gesplitst. Er wordt dus niet een deel van een groep samengevoegd met een (deel van een) andere groep.

4.5 Activiteiten buiten de stamgroep

De kinderen mogen bij sommige activiteiten de stamgroep verlaten. De maximale omvang van de stamgroep wordt in die situaties tijdelijk losgelaten. Het aantal kinderen per beroepskracht blijft van kracht, toegepast op het totale aantal aanwezige kinderen op de locatie. Bij De

Droomengeltjes verlaten kinderen hun eigen stamgroep om deel te nemen aan o.a. peuterdans, buiten spelen met de andere groepen en uitstapjes naar bijvoorbeeld de kinderboerderij.

4.6 BKR

4.6.1 Afwijken BKR, Drie-uursregeling

Conform de wet Kinderopvang mag er bij een aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag maximaal drie uur worden afgeweken van de vereiste beroepskracht-kind-ratio (BKR). Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Wij maken gebruik van deze regeling op tijden waarvan wij denken dat er minder kinderen aanwezig (of wakker) zullen zijn. Op de volgende tijdsvakken zullen wij mogelijk afwijken met een maximum van 3u op een dag. Deze tijden gelden voor maandag tot en met vrijdag. Tussen 08.00 u en 09.00 u, tussen 12.00 u en 15.00 u en tussen 16.00u en 17.30 u. Op de andere tijden wijken wij niet af en klopt onze BKR. De ouders worden geïnformeerd over deze regeling tijdens de intake en het ouderinformatieboekje.

4.6.2 activiteiten in een grote groep (groter dan 30 kinderen)

Het kan uitzonderlijk voorkomen dat er activiteiten georganiseerd worden waarbij de groep kinderen groter is dan 30. Bij groepen groter dan 30 kinderen is het belangrijk dat zowel de pm'ers weten voor welke kinderen zij specifiek verantwoordelijk zijn als voor de kinderen dat zij weten bij welke (veilige, betrouwbare, bekende) pm'ers hun directe aanspreekpunt is. Daarom starten en eindigen gezamenlijke activiteiten van stam- en basisgroepen in groepen van groter dan 30 kinderen altijd in de samenstellingen van de stam- en basisgroepen.

5. Verzorging van kinderen

5.1 Voeding

Gezonde voeding levert alle voedingsstoffen die nodig zijn voor de groei en de algehele ontwikkeling. Ook voorkomt gezonde voeding welvaartsziekte, zoals zwaarlijvigheid, tandbederf, hart- en vaatziekten, etc. Wij verdelen de voeding zoveel mogelijk over 3 hoofdmaaltijden. Er wordt dagelijks gevarieerd gekookt op onze locatie en de kinderen eten 's middags een warme maaltijd. Met (verse) kruiden zoals munt, peterselie, basilicum geven we het eten bijzonder veel smaak waardoor zout tot het minimum beperkt kan worden. Baby's die net over zijn op vaste voedsel eten vers bereide groente- en fruithapjes, voor hen gebruik we geen zout. Wij bieden baby's Nutrilon en Hero 1 en 2 aan als poedermelk. Als ouders andere voeding wensen, dan kunnen ze dit meegeven. Mee gegeven moedermelk verdient onze bijzondere aandacht. In dat geval werken we conform het protocol "Moedermelk" waarin staat hoe we de melk bewaren en opwarmen. De kinderen bieden we gedurende de dag magere melk, water, (lauwe) thee en water met (verse fruit)smaak aan.

Geen enkel voedingsmiddel bevat alles wat een kind nodig heeft. Wij variëren daarom zoveel mogelijk om te zorgen dat onze kinderen verschillende voedingsstoffen binnen krijgen. Daarnaast zorgt de variatie ervoor dat onze kinderen allerlei smaken leren kennen en waarderen.

Natuurlijk serveren wij af en toe een tussendoortje (maximaal 3 keer op een dag), maar wij proberen ook deze gezond te houden door de tussendoortjes op fruit, yoghurt, groente te houden. Wij zijn matig met vet, maar we houden er wel rekening mee dat kinderen tot 4 jaar meer vet nodig hebben dan volwassenen. Aan de laat opgehaalde kindjes geven we soepstengels als tussendoortjes.

5.1 Verschoning en toiletronde

De kinderen worden gedurende de dag regelmatig verschoond. Tijdens de verschoonronde's worden de zindelijke kinderen en de kinderen die bezig zijn met zindelijk worden, extra gevraagd of ze naar de wc willen. We gebruiken huiskluipers van Kruidvat, de billendoekjes van AH en wanneer het nodig is, Sudocrème en Bepanthen. Tijdens de intake vertellen we de ouders welke producten en merken we gebruiken. Als ouder(s) een ander merk wensen, dan zorgen zij er zelf voor. Deze afspraken leggen we voor elkaar vast.

6. Personeel en organisatie

Alle pm'ers van De Droomengeltjes zijn in het bezit van een passende beroepskwalificatie en voldoen aan de opleidingseisen. Daarnaast zijn alle werkzame personen in het bezit van een recente verklaring omtrent gedrag en worden continue gescreend via de Persoonsregistratie.

6.1 Stagiaires

De stagiaires van nu zijn de beroepskracht van de toekomst. Wij werken graag met stagiaires en we zijn een door SBB erkend leerbedrijf. We mogen stagiaires begeleiden die het opleidingsniveau helpende zorg en welzijn niveau 2 hebben. Daarnaast mogen we ook studenten begeleiden die voor pedagogisch medewerker niveau 3 studeren. De praktijkopleiders van de stagiaires zijn pm'ers die minimaal 5 jaar werkervaring hebben. De dagelijkse begeleiding doen de vaste pm'ers op de groep.

Tijdens de stageperiode staan stagiaires altijd boventallig op de groep, ze tellen dus niet mee voor de BKR. De stagiaires voeren onder begeleiding van vaste pm'ers taken uit waarvoor ze worden opgeleid. De beste manier om een vak te leren is door het te doen. De stagiaires bepalen in overleg met hun begeleider wat ze op een dag met de kinderen doen. Daarbij is het pedagogisch beleidsplan leidend. De activiteiten leveren een bijdrage aan de opvoeding van de kinderen en passen goed bij hun ontwikkelingsniveau. De stagiaires zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen in de opvang.

Stagiaires starten met huishoudelijke en verzorgende taken. Ze zorgen er (mede) voor dat de kinderen voldoende eten en drinken, verschoond worden en/of ondersteund bij het zindelijk worden. Stagiaires verrichten ook huishoudelijke taken zoals boodschappen doen, stofzuigen en afwassen. Daarnaast werken ze aan hun competenties en opdrachten van school. Afhankelijk van de eigen competenties krijgen ze onder begeleiding steeds meer kinderen, verantwoordelijkheden en groepsgebonden taken. We werken met een stageprotocol waarin de verwachtingen en afspraken zijn beschreven.

7. Ouders

Goede verantwoorde kinderopvang kan alleen realiseerbaar zijn als er een nauwe samenwerking met ouders is. Het is de bedoeling dat ouders de zorg van de opvang ervaren als aanvulling op hun eigen wijze van opvoeden. De pm'ers bouwen een hechte band op met ouders. Daarbij moet het wel duidelijk zijn dat ouders klanten zijn en dat er een professionele relatie is tussen ouder en pm'er. Deze relatievorm is belangrijk voor een goede dienstverlening. Het is immers niet gemakkelijk om bijvoorbeeld ouders te wijzen op hun plichten als de relatie te vriendschappelijk is.

Door regelmatig met ouders te praten houden we elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen van het kind. Hierdoor kunnen we elkaar beter begrijpen en de zorg voor het kind eventueel aanpassen. Deze contactmomenten verlopen vaak informeel en gezellig tijdens het ophalen en brengen van het kind. De pm'ers nemen graag de tijd om met ouders de bijzonderheden door te nemen. De pm'ers willen natuurlijk ook graag weten als het kindje indrukken heeft opgedaan die het gedrag van het kind kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld slecht slapen, onlangs ziek zijn geweest of ingrijpende situaties in de persoonlijke sfeer. Doordat de pm'ers intensief met de kinderen omgaan, merken zij verandering in gedrag snel op. Dan is het prettig om te weten wat er is gebeurd, zodat er beter ingespeeld kan worden op de situatie. Bijvoorbeeld door het kind wat meer de ruimte te geven of juist meer aan te halen.

Uiteraard zijn ouders altijd welkom om buiten deze contactmomenten om, een afspraak te maken met de pm'ers. Overigens staat de deur van de locatiemanager altijd open voor ouders. Hiermee houden we het contact met de ouders zoveel mogelijk laagdrempelig.

7.1 Informatiestromen ouders

Naast deze informele contactmomenten informeren we ouders ook op andere manieren:

- Diverse keren per jaar nieuwsbrieven;
- De notulen van de oudercommissie;
- Jaarlijkse tien-minutengesprekken die rond april plaatsvinden;
- feestjes waar ouders ook welkom zijn zoals:
  - Het Sinterklaasfeest
  - Het kerst- en Paasontbijt
  - Activiteiten in het kader van Puk en Ko
- Middels het kinderdagverblijfboekje (babygroepen);
- Via briefjes die we ophangen op het prikbord bij de ingang en op de deuren van de groepen;
- Via onze website en Facebookpagina.

7.2 Klachten van ouders

Wij nemen klachten van ouders serieus en willen deze naar tevredenheid oplossen. Er is een klachtenreglement en wij zijn aangesloten bij "De Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen." Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats waarbij de feedback van ouder(s) als leidraad wordt gevolgd. Ouders kunnen hun klachten bespreken met de groepsleiding als het een groepsgerelateerde klacht betreft. Als zij er niet uitkomen dan kan er een afspraak worden gemaakt met de locatiemanager. Een klachtenformulier kan opgevraagd worden op de groep of de locatiemanager. De klachtenprocedure staat uitgebreid op onze website onder 'informatie'.

7.3 Sluitingsdagen

De Droomengeltjes is het gehele jaar geopend met uitzondering van nationale feestdagen en studiedagen. Eén à twee dagen per jaar sluiten wij ons kinderdagverblijf om ons bij te scholen en onze deskundigheid uit te breiden. We communiceren ruim van te voren met ouders over de sluitingsdagen.

7.4 Oudercommissie

In de pedagogische visie worden het kind en de wensen van ouders bij de opvang en zorg centraal gesteld. Wij willen graag dat ouders zich betrokken voelen bij de organisatie. Ouders zijn altijd welkom om hun vragen of wensen met ons te delen. De oudercommissie is opgezet om ouders op een georganiseerde wijze de ruimte te bieden om mee te denken met het beleid. Ouders kunnen zich opgeven bij de locatiemanager. We hebben een reglement voor onze oudercommissie. Via de nieuwsbrief houden we ouders op de hoogte van onze commissie en/of we nog leden zoeken.

8. Plaatsingsbeleid

De Droomengeltjes hanteert een duidelijk plaatsingsbeleid. Kinderen kunnen op verschillende manieren bij ons worden ingeschreven, via de website, telefonisch en middels het invullen van een hard copy inschrijfformulier dat opgehaald kan worden op de locatie. De medewerker Plaatsing & Planning maakt na de inschrijving een afspraak voor de rondleiding. Wanneer ouders besluiten na de rondleiding hun kind definitief in te schrijven, dan wordt een plaatsingsovereenkomst gemaakt. De groep waarin het kind is ingedeeld krijgt een nieuw kind dossier waarin de bijzonderheden zijn opgenomen. De pm'er van de groep (bij voorkeur de toegewezen mentor) neemt vervolgens contact op voor de intake en de wendagen.

8.1 Extra dagdelen opvang en ruildagen

Wanneer een ouder gebruik wilt maken van een extra dag(deel), dan kan dit per email of mondeling aangevraagd worden bij de medewerker Plaatsing & Planning. Zij bekijkt de bezetting, de BKR en onderzoekt de mogelijkheden in de stamgroep. Wanneer het mogelijk is geeft de medewerker dit door aan de ouder en de pm'ers van de betreffende stamgroep. Ook ruildagen dienen ouders via de medewerker Plaatsing & Planning aan te vragen. Als kinderen op een andere stamgroep opgevangen worden geven ouders hier voor formeel toestemming. Zie ook 4.3 *Een tweede stamgroep*.

8.2 Voorrang broertjes en zusjes

Op ons kinderdagverblijf werken we met wachtlijsten. Mocht het voorkomen dat ouders een broertje of zusje inschrijven, dan geven we deze kinderen voorrang op de wachtlijst. Ook hebben kinderen met een sociaal medische indicatie voorrang op de wachtlijst. Ook de criteria met betrekking tot de plaatsing hebben we beschreven in het ouderinformatieboekje.